

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

до проєкту розпорядження Кабінету Міністрів України «Про схвалення Другого національно визначеного внеску України до Паризької угоди»

1. Мета

Проєкт розпорядження Кабінету Міністрів України «Про схвалення Другого національно визначеного внеску України до Паризької угоди» (далі – проєкт акта) розроблено з метою схвалення Другого національно визначеного внеску України до Паризької угоди та подання його до Секретаріату Рамкової конвенції Організації Об'єднаних Націй про зміну клімату.

2. Обґрунтування необхідності прийняття акта

Проєкт акта розроблений на виконання Законів України від 29.10.1996 № 435/96-ВР «Про ратифікацію Рамкової конвенції ООН про зміну клімату», від 14.07.2016 № 1469-VIII «Про ратифікацію Паризької угоди», частин другої та четвертої статті 9 Закону України «Про основні засади державної кліматичної політики», кроку 15.4 «Затвердження Другого національно визначеного внеску України до Паризької Угоди» Плану України, схваленого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 18.03.2024 № 244, пункту 369 Плану пріоритетних дій Уряду на 2025 рік, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 18.02.2025 № 131, підпункту 1 пункту 158 плану заходів з виконання рекомендацій Європейської Комісії, представлених у Звіті про прогрес України в рамках Пакета розширення Європейського Союзу 2024 року від 20.10.2021, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 28.03.2025 № 300, пункту 2 операційного плану заходів з реалізації у 2024-2026 роках Стратегії формування та реалізації державної кліматичної політики у сфері зміни клімату до 2035 року, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів від 30.05.2024 № 483 та підпункту 1.2 пункту 1 доручення Прем'єр-міністра України Д.А. Шмигала від 26.11.2024 № 47403/2-3/24 до Закону України «Про основні засади державної кліматичної політики».

Зміна клімату є однією з глобальних проблем сучасного світового розвитку з потенційно серйозними загрозами для глобальної економіки та міжнародної безпеки внаслідок підвищення прямих і непрямих ризиків, пов'язаних з енергетичною безпекою, забезпеченням продовольством і питною водою, стабільним існуванням екосистем, ризиків для здоров'я і життя людей. Низька здатність країни адаптуватися до проявів зміни клімату, таких як повені, посухи, руйнування берегів і тривалі періоди з аномальною спекою, може призвести до соціальної та економічної нестабільності. За останні десятиліття зміна клімату перетворилася на одну з найбільш гострих проблем світової економіки і політики у контексті вироблення стратегій щодо скорочення викидів парникових газів та переходу до низьковуглецевого розвитку всіх секторів економіки.

Відповідно до частини другої статті 4 Паризької угоди кожен наступний національно визначений внесок Сторони буде прогресом у порівнянні з поточним національно визначеним внеском та відображати її найбільш можливі амбіції, відображаючи її спільну, але диференційовану відповідальність, а також відповідні можливості у світлі різних національних обставин.

Формування і подальша реалізація цілісних державних політик у сфері зміни клімату, гармонізованих з міжнародним законодавством, є складним завданням через мультидисциплінарний характер проблеми. Інтегровані рішення щодо скорочення викидів парникових газів та пом'якшення впливу і наслідків зміни клімату необхідно приймати для всіх секторів економіки, включаючи енергетику, промисловість, сільське господарство, транспорт, водне, лісове, житлово-комунальне господарства, а також охорону здоров'я, відтворення та збереження екосистем.

На глобальному рівні вирішення питань, пов'язаних із зміною клімату, а також руйнуванням озонового шару, регулюються Рамковою конвенцією ООН про зміну клімату, Кіотським протоколом та Паризькою угодою до Рамкової конвенції ООН про зміну клімату, Віденською конвенцією про охорону озонового шару та Монреальським протоколом про речовини, що руйнують озоновий шар. Україна є Стороною цих міжнародних угод.

Законом України «Про основні засади державної кліматичної політики» встановлено ціль досягнення кліматичний нейтральності до 2050 року, з метою досягнення якої розроблено проєкт акта.

Крім того, частиною першою статті 9 Закону України «Про основні засади державної кліматичної політики» передбачено, що з метою виконання зобов'язань України за Паризькою угодою щодо пом'якшення наслідків зміни клімату та адаптації до неї розробляється національно визначений внесок України до Паризької угоди з урахуванням цілей державної кліматичної політики, середньострокових цілей державної кліматичної політики, визначених Довгостроковою стратегією низьковуглецевого розвитку України.

Відповідно до частин третьої-четвертої цієї ж статті Національно визначений внесок України до Паризької угоди схвалюється Кабінетом Міністрів України на строк 10 років, переглядається та оновлюється не менше одного разу на п'ять років або у разі виникнення змін у кліматичних умовах та інновацій у сфері науки і техніки.

Останній національно визначений внесок України до Паризької угоди був схвалений розпорядженням Кабінету Міністрів України від 30.07.2021 № 868 «Про схвалення Оновленого національно визначеного внеску України до Паризької угоди».

Враховуючи викладене, Україна як учасниця Рамкової конвенції ООН про зміну клімату та Паризької угоди, визнаючи необхідність ефективного та прогресивного реагування на нагальну загрозу зміни клімату, підготувала свій Другий національно визначений внесок.

3. Основні положення проєкту акта

Проектом акта передбачено схвалення Другого національно визначеного внеску України до Паризької угоди, який міститиме нову ціль України щодо скорочення викидів парникових газів до 2035 року та подання його до Секретаріату Рамкової конвенції Організації Об'єднаних Націй про зміну клімату з метою виконання міжнародних зобов'язань за Паризькою угодою.

Другий національно визначений внесок України до Паризької угоди розроблений відповідно до вимог, затверджених Рішенням 4/СМА.1 Конференції Сторін Паризької угоди у м. Катовіце (Польща) у грудні 2018 року, та містить такі основні складові:

- кількісна оцінка базових даних;
- часові рамки імплементації зобов'язань;
- масштаб та сфера впливу;
- процес планування при підготовці документа;
- припущення та методологія розрахунку викидів та поглинання парникових газів;
- амбітність та справедливість внеску з урахування національних умов;
- внесок країни у досягнення цілі Рамкової конвенції ООН про зміну клімату.

4. Правові аспекти

Правовими підставами розроблення проєкту акта є:

- Закон України «Про ратифікацію Рамкової конвенції ООН про зміну клімату»;
- Закон України «Про ратифікацію Паризької угоди»;
- Закон України «Про основні засади державної кліматичної політики»;
- розпорядження Кабінету Міністрів України від 18.03.2024 № 244 «Про схвалення Плану України»;
- розпорядження Кабінету Міністрів України від 30.05.2024 № 483 «Про схвалення Стратегії формування та реалізації державної політики у сфері зміни клімату на період до 2035 року і затвердження операційного плану заходів з її реалізації у 2024-2026 роках»;
- розпорядження Кабінету Міністрів України від 28.03.2025 № 300 «Про затвердження плану заходів з виконання рекомендацій Європейської Комісії, представлених у Звіті про прогрес України в рамках Пакета розширення Європейського Союзу 2024 року»;

Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, ратифікована Законом України від 16.09.2014 № 1678-VII.

Проект акта відповідає Регламенту Європейського Парламенту і Ради (ЄС) № 2018/1999 від 11.12.2018 про управління Енергетичним Союзом і пом'якшенням наслідків зміни клімат, про внесення змін до регламентів Європейського

Парламенту і Ради (ЄС) № 663/2009 і (ЄС) № 715/2009, директив Європейського Парламенту і Ради 94/22/ЄС, 98/70/ЄС, 2009/31/ЄС, 2009/73/ЄС, 2010/31/ЄС, 2012/27/ЄС і 2013/30/ЄС, директив Ради 2009/119/ЄС і (ЄС) 2015/652 і про скасування Регламенту Європейського Парламенту і Ради (ЄС) № 525/2013.

5. Фінансово-економічне обґрунтування

Реалізація акта не потребує додаткових фінансових витрат з державного та місцевих бюджетів.

Фінансування реалізації акта буде здійснюватися в межах коштів державного та місцевих бюджетів, коштів міжнародної технічної допомоги, внесків заінтересованих міжнародних організацій, а також інших джерел, не заборонених законом. Обсяг видатків, необхідних для фінансування відповідних заходів, буде визначатися під час складання проєктів державного та місцевих бюджетів на відповідний рік з урахуванням їх реальних можливостей.

6. Позиція заінтересованих сторін

Проєкт акта не стосується питань функціонування місцевого самоврядування, прав та інтересів територіальних громад, місцевого та регіонального розвитку; питання розвитку адміністративно-територіальних одиниць; соціально-трудової сфери, прав осіб з інвалідністю і не потребує погодження з уповноваженими представниками від всеукраїнських профспілок, їх об'єднань, всеукраїнських об'єднань організацій роботодавців.

Проєкт акта не стосується питань функціонування і застосування української мови як державної.

Проєкт акта не стосується питань сфери наукової та науково-технічної діяльності, тому не потребує розгляду Науковим комітетом Національної ради з питань розвитку і технологій.

Проєкт акта не є регуляторним актом.

Проєкт акта розміщено для обговорення на офіційному вебсайті Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України.

7. Оцінка відповідності

У проєкті акта наявні положення, що стосуються зобов'язань України у сфері європейської інтеграції.

У проєкті акта відсутні положення, що:
стосуються прав та свобод, гарантованих Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод;
впливають на забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків;
містять ризики вчинення корупційних правопорушень та правопорушень, пов'язаних з корупцією;
створюють підстави для дискримінації.

8. Прогноз результатів

Прийняття проєкту акта дозволить виконати вимоги Рамкової конвенції ООН про зміну клімату та статті 4 Паризької угоди стосовно оновлення Другого національно визначеного внеску України.

Реалізація акта матиме позитивний вплив на навколишнє природне середовище, обсяг природних ресурсів, рівень забруднення атмосферного повітря, води, земель, зокрема забруднення утвореними відходами, сприятиме декарбонізації економіки в таких основних секторах, як виробництво електроенергії та тепла, будівництво, промисловість, транспорт і сільське господарство, та досягненню кліматичної нейтральності до 2050 року.

Реалізація акта матиме позитивний вплив на стан здоров'я населення або його окремих груп за рахунок покращення якості навколишнього природного середовища.

Реалізація акта матиме позитивний вплив на ринкове середовище, забезпечення захисту прав та інтересів суб'єктів господарювання, громадян і держави; розвиток регіонів, підвищення чи зниження спроможності територіальних громад; ринок праці, рівень зайнятості населення; громадське здоров'я, що сприятиме поліпшенню стану довкілля, забезпечить збереження природних екосистем, створить природне середовище, екологічно безпечніше для життя і здоров'я населення, а також дозволить залучити додаткове фінансування вуглецеємних секторів та сприяти досягненню низьковуглецевого розвитку держави.

**Міністр захисту довкілля
та природних ресурсів України**

Світлана ГРИНЧУК

«___» _____ 2025 р.